

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/228/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613208173
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:8613208173.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Yvetty Dzugasovej, sudcov JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Adriany Gallovej, v právnej veci žalobcu : Q. F., nar. XX.X.XXXX, bytom K. Z. č. XXX, zastúpený advokátom JUDr. Michalom Harvišom, so sídlom W., W. č. XXX/X, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Štúrova č. 2, o náhradu škody vo výške 1.509,55 Eur s príslušenstvom, v konaní o odvolaní žalovaného, za ktorého koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4C/280/2014-144 zo dňa 28. júna 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4C/280/2014-144 zo dňa 28. júna 2016 vo výroku o trovách konania zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

V nenapadnutom výroku ostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu podanú v zmysle zákon a č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a žalovaným nepriznal náhradu trov konania (pozn. v napadnutom rozsudku sú ako traja žalovaní označení „Slovenská republika“, s rozdielnym orgánom konajúcim v jej mene - Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Generálna prokuratúra SR).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že orgánom, ktorý mal konať v mene Slovenskej republiky v súvislosti s uplatneným nárokom je Generálna prokuratúra SR, pričom nemohlo byť na ujmu žalobcu, že v zmysle predchádzajúcej úpravy bol nárok na náhradu škody predbežne prerokovaný s Ministerstvom vnútra SR. Následne však konštatoval, že žaloba bola v danej veci podaná po uplynutí premlčacej doby, z ktorého dôvodu ju bolo nutné zamietnuť. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd podľa § 150 ods. 1 O.s.p. poukazujúc na povahu veci a predmet konania. Vzhľadom na výsledok trestného konania, od ktorého sa odvíja uplatnený nárok, by bolo nespravodlivé požadovať od žalobcu náhradu vzniknutých trov.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, v jeho mene Ministerstvo vnútra SR, ktorý sa domáhal zmeny rozhodnutia a priznania náhrady trov konania vo výške 285,78 Eur. Zdôraznil, že nie je možné nepriznať úspešnému účastníkovi náhradu trov konania len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dosah rozhodovania o určitom druhu nároku. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí preto súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, pretože v opačnom prípade by mohlo ísť o postup, ktorý by mohol mať črty svojvôle. Odvolateľ vyjadril presvedčenie, že tu nebol dôvod hodný osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady trov konania. Žalobca nebol v konaní úspešný z dôvodu oneskoreného podania žaloby. Žalovaný, v jeho mene Ministerstvo vnútra SR v celom priebehu konania poukazoval na to, že nie je oprávnený konať v mene Slovenskej republiky, s čím sa napokon stotožnil aj súd prvej inštancie, ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého

rozsudku. Rozhodnutím o trovách konania nebola dodržaná zásada zodpovednosti za výsledok, ako aj zásada zodpovednosti za zavinenie a náhodu.

4. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario toto rozhodnutie vo výroku o trovách konania v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V nenapadnutom výroku ostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

6. Vzhľadom na to, že krajský súd vo veci rozhodoval za účinnosti Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z., účinný od 1.7.2016), bol povinný pri svojom postupe aplikovať novú úpravu (§ 470 ods. 1 CSP) s tým, že účinky procesných úkonov súdu prvej inštancie ostali zachované (§ 470 ods. 2 CSP). Z uvedeného dôvodu použil pri odôvodňovaní rozhodnutia aj novú terminológiu - označenie „žalobcu“ a „žalovaného“ namiesto pojmov „navrhovateľ“, „odporcovia“, ako sa to uvádza v napadnutom rozsudku.

7. Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje § 220 ods. 2 CSP (pred 1.7.2016 § 157 ods. 2 O.s.p.), dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Odôvodnenie rozhodnutia dovoľuje stranám sporu posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pokiaľ súd náležite neodôvodní svoje rozhodnutie, osobitne také, ktorým ukladá nejakú povinnosť, znemožní stranám realizovať ich procesné práva, čo je jeden z dôvodov pre zrušenie rozhodnutia v odvolacom konaní (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP).

8. Z uvedeného vyplýva, že súd je povinný pri odôvodňovaní svojich rozhodnutí dodržať základné obsahové požiadavky formulované v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie je koncipované tak, aby jasne, stručne a zrozumiteľne v sebe zahrnulo všetky náležitosti uvedeného zákonného ustanovenia - vymedzenie predmetu konania, dôkaznej situácie a jej právne posúdenie. Súd je pri formulovaní odôvodnenia rozhodnutia viazaný predovšetkým požiadavkou presvedčivosti, stručnosti, presnosti, ako aj základnými princípmi logického myslenia.

9. Treba zdôrazniť, že odôvodnenie rozhodnutia má odrážať obsah vykonaného dokazovania, súd je povinný ho riadne zhodnotiť a následne vyvodiť z neho príslušné právne závery. Ak súd prijme skutkové a právne závery, ktorých vysvetlenie v odôvodnení rozhodnutia nedáva jasný obraz o všetkých podstatných otázkach, potom jeho rozhodnutie trpí vadou, ktorá musí viesť nevyhnutne k zrušeniu rozsudku.

10. Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Obdobne s účinnosťou od 1.7.2016 v zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

11. Uvedené ustanovenia vyjadrujú základnú zásadu uplatňujúcu sa pri náhrade trov konania. Strana konania, ktorá v spore uspela, má nárok na náhradu trov tohto konania. Súd v takomto prípade uplatní zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je totiž aj to, že strana konania, ktorá v spore uspela, má zásadne právo na to, aby sa jej nahradili všetky trovy, ktoré zaplatila vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Odchýlky od použitia tohto pravidla však právna úprava pripúšťa.

12. Podľa § 150 ods. 1 O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Citované regulácie zakotvujú moderačné právo súdu, ktorým môžu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania. Zákon pre takéto rozhodnutie vyžaduje splnenie dvoch

predpokladov. Predovšetkým ide o dôvody hodné osobitného zreteľa a súčasne o výnimočné okolnosti. Strane, ktorá mala v konaní úspech, resp. ktorej by inak patrila náhrada trov konania, nemožno s odvolaním sa na § 150 ods. 1 O.s.p. (resp. § 257 CSP) nepriznať náhradu nákladov konania len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodovania o určitom druhu nároku. Jeho použitie musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Dôvodom pre aplikáciu § 150 ods. 1 O.s.p. (§ 257 CSP) môžu byť aj pomery účastníkov (osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých účastníkov), avšak len pri zistení ďalších výnimočných okolností. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka (strany). Významnými z hľadiska aplikácie daných ustanovení sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov (strán) v priebehu konania, charakter sporu a pod.

14. Žalovaným v prejednávanej veci je Slovenská republika. Otázka, ktorý orgán Slovenskej republiky vzhľadom na obsah a povahu daného sporu mal v mene žalovaného konať, nebola otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. Ak žalobca označil organizačnú zložku štátu (orgán), ktorá nebola príslušná za štát konať, nešlo o vadu podania (§ 43 O.s.p., § 129 CSP), ani o nedostatok podmienok konania (§ 104 O.s.p., § 161 ods. 3 CSP), pretože ustanovenie § 21 ods. 4 O.s.p. (§ 73 CSP) kogentne upravuje, kto vystupuje v konaní za štát, takže súd bol povinný z úradnej povinnosti príslušný orgán zistiť a začať s ním konať (bez toho, aby vydával uznesenie o pribratí do konania). Keďže žalobca v žalobe v spojení s podaním zo dňa 24.3.2014 ako žalovaného označil Slovenskú republiku, je jednoznačné, že žalovaným v tomto konaní je štát - Slovenská republika a nejde o návrh podaný proti inému subjektu. Nositeľom hmotných práv je štát a to, či správu hmotných práv a povinností (v akom rozsahu) preniesol na iný subjekt, je predmetom úpravy hmotno-právnych predpisov. Ak je v civilnom procese označený ako strana konania štát (Slovenská republika), aj z procesného hľadiska ide o správne označenie subjektu a je iba vecou spresnenia, ktorý subjekt bude za štát v súdnom konaní realizovať procesné práva a povinnosti. Konanie súdov je okrem iného ovládané aj zásadou „iura novit curia“ (súd pozná právo) a v prípade, že súd zistí, že orgán, ktorý žalobca označil v žalobe, nie je oprávnený konať za Slovenskú republiku (za štát), v takom prípade je súd povinný ex offio zistiť orgán, ktorý je oprávnený za štát v prejednávanej veci konať a priamo s ním pokračovať v súdnom konaní (bližšie viď uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/38/2012 zo dňa 26.6.2012, sp. zn. 6Co/119/2013 zo dňa 13.11.2013).

15. V posudzovanej veci rozhodol okresný súd o nepriznaní náhrady trov konania „žalovaným“, v ktorej časti však rozhodnutie neobsahovalo riadne a obsažné odôvodnenie. Uvedené pochybenie odvolaciu súdu zabránilo preskúmať správnosť myšlienkového postupu súdu prvej inštancie a tiež opodstatnenosť argumentácie odvolateľa. Z uvedeného dôvodu odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie pre jeho nepreskúmateľnosť a vec vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude nevyhnutné opätovne zhodnotiť uplatnený nárok na náhradu trov konania, a to tiež v kontexte vyššie formulovaného výkladu ohľadom postavenia žalovaného v konaní. Okresný súd totiž v nadväznosti na podanie žalobcu nesprávne vychádzal z predpokladu, že v konaní sú prítomní traja žalovaní so samostatným postavením, ktorý záver bol zjavne nesprávny. Pri hodnotení eventuálnej existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa bude nevyhnutné prihliadnuť na kritéria vymedzené v § 257 CSP a v prípade zistenia konkrétnych skutočností odôvodňujúcich jeho aplikáciu, prvoinštančný súd vysvetlí v rozhodnutí svoje úvahy tak, aby bolo rozhodnutie možné preskúmať.

16. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).